

Мукачівський державний університет
Факультет туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Кафедра туризму і географії

Дипломна робота

ОС «Магістр»

на тему:

**Моделі впливу геоекологічних концепцій на розвиток туризму в
=Карпатському регіоні**

Виконав: студент(ка) 2 курсу, групи Тм-21
спеціальності 242 «Туризм»

Грома Ю.Д.

(прізвище та ініціали)

Керівник: проф., д.г.н. Писаренко С.М.

(посада, прізвище та ініціали)

Рецензент: доц., к.е.н. Лінтур І.В.

(посада, прізвище та ініціали)

Мукачево – 2019 року

ВСТУП

Актуальність теми дослідження України є природні території, що мало змінені діяльністю людини, тому суспільство повинно відноситись з відповідальним ставленням до природи і якнайменшим впливом на довкілля має перспективи для розвитку. Це сприятиме стійкому розвитку територій, передбачає участь місцевого населення у наданні послуг, створює економічні стимули до охорони довкілля. Вхідження України до міжнародної спільноти, впровадження ринкових методів управління як економікою, так і окремими підприємствами і організаціями вимагає знання і дотримання сучасних єдиних норм і правил в галузі екологічної діяльності, впровадження екологічно орієнтованих методів управління.

Ринкова трансформація економіки України та її регіонів супроводжується інституціоналізацією структурно-просторових змін, формуванням пріоритетних сфер господарювання, зорієнтованих на ефективне використання природного, виробничого та людського потенціалу в структурі яких вагоме місце посідає туристична діяльність, що включає такий важливу складову як геоекологічні концепції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження геоекологічних концепцій туризму зробили українські вчені: О. О. Бейдик, Ю. А. Заставний, Ю. В. Зінько, М. М. Крачило, В. Ф. Кифяк, О. О. Любіцева, І. В. Смаль, Т. Г. Сокол, Н. В. Фоменко, Б. П. Яценко та інші. Я. Олійника, В. Петранівського, І. Русева, М. Рутинського, Т. Сергеевої, В. Храбовченко. Широке коло питань проблематики геоекологічних концепцій туризму досліджують зарубіжні вчені: К. Дронг, В. Котлінський, Я. Маєвський, С. Медлік, Я. Сікора та ін.

Мета дослідження – обґрунтування теоретичних і методичних підходів до моделей впливу геоекологічних концепцій на розвиток туризму в Карпатському регіоні.

Досягнення цієї мети зумовило необхідність комплексного вирішення наступних завдань:

1.поглибити поняття та здійснити аналіз основних геоекологічних концепцій в туризмі;

2.розробити систему показників для планування моделей впливу геоекологічних концепцій туризму в Карпатському регіоні;

3.побудувати ефективну модель геоекологічної концепції туризму в Карпатському регіоні;

4.запропонувати основні шляхи удосконалення геоекологічних концепцій для розвитку туризму

5.обґрунтувати модель екологічної паспортизації ,як невідомої складової геоекологічної концепції розвитку туризму в Карпатському регіоні

Об'єкт дослідження – геоекологічні концепції та їх вплив на розвиток туризму.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методологічних та прикладних засад моделей геоекологічних концепцій туризму.

Методологічна база дослідження. Методологічною основою дослідження є діалектичний і абстрактно-логічний метод пізнання економічних явищ та положень економічної теорії. Теоретичною базою дослідження стали праці класиків економічної науки, сучасних вітчизняних та зарубіжних учених географів,екологів економістів, туризмознавців, Закони України, укази Президента України, постанови Верховної Ради та Уряду України. Теоретичною основою роботи є положення теорій геоекологічних концепцій, інфраструктури та динаміки розвитку туризму в Карпатському регіоні, а також порівняння, визначення сильних і слабких сторін та можливостей перспективи розвитку регіону та запропонування деяких умов та факторів для розвитку геоекологічних концепцій туризму.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-розпорядчі акти України щодо розвитку туризму, регіональної політики. У роботі використані міжнародні договори та нормативні документи, офіційні публікації Європейської комісії, Всесвітньої туристичної організації, Європейської туристичної організації, матеріали експертних оцінок, праці

вітчизняних та зарубіжних дослідників, матеріали періодичних видань і конференцій.

Практична цінність дослідження полягає у формуванні системи рекомендації щодо моделей впливу геоекологічних концепцій туризму в Карпатському регіоні з використанням світового досвіду, науково-практичні рекомендації та висновки можуть бути використані для формування і реалізації державної та регіональних програм розвитку сільського зеленого туризму, зокрема, практичне значення має побудова ефективної моделі геоекологічної концепції розвитку туризму в Карпатському регіоні

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків

ВИСНОВКИ

Основними теоретичними і практичними результатами дипломного дослідження є такі положення:

1. Поглиблено поняття та здійснено аналіз основних геоecологічних концепцій в туризмі. Систематизація теоретичних напрацювань щодо категорії «геоecологічні концепції» дозволила виокремити підходи до його трактування та ідентифікувати як специфічний вплив на розвиток туризму, що акумулює різні форми організації туризму, які реалізуються на базі села, що своїм наслідком здійснює соціо-еколого-економічний вплив на розвиток туристичних територій регіону шляхом раціонального використання наявного природно-ресурсного та людського потенціалу.

Здійснено аналіз основних геоecологічних концепцій для розвитку туризму за рахунок виокремлення його специфічних особливостей, які виокремлюють його в самостійний сегмент туристичних послуг. До них віднесено: нездатність до збереження сформованої туристичної послуги; схильність до сезонного коливання попиту; значна статичність, нерозривність виробництва і споживання; неможливість попередньої оцінки у зв'язку з локалізацією принципів та функцій екологічного туризму; залежність якості туристичних послуг від природних та кліматичних умов сільського регіону; унікальність, що пов'язано з неповторністю природно-ресурсного потенціалу та самодіяльність, так як послуги переважно надаються непрофесіоналами.

2. Розроблена систему показників для планування моделей впливу геоecологічних концепцій туризму в Карпатському регіоні. Головним завданням системи показників організаційно-економічного механізму є забезпечення організаційної єдності господарюючих суб'єктів ТРК регіону у підвищенні ефективності діяльності, створення необхідних умов для перетворення економічних відносин, успішному вирішенні проблеми сталого економічного і соціального розвитку регіону.

Організаційно-економічний механізм повинен бути спрямований, насамперед, на охорону навколишнього середовища, створення господарського механізму, ідентичного вживаному в управлінні економікою регіонів шляхом забезпечення єдиних підходів до організації планування виробництва та охорони навколишнього середовища, стимулювання екологізації виробництва і зниження антропогенного впливу на рекреаційні ресурси.

3. Побудовано ефективну модель геоекологічної концепції туризму в Карпатському регіоні розвиток даної моделі туризму в Карпатському регіоні має такі преференційні складові: зростаючий попит мешканців українських міст та іноземців на відпочинок у сільській місцевості; унікальна історико-етнографічна спадщина українських сіл; багаті рекреаційні ресурси; екологічна чистота сільської місцевості; відносно вільний сільський житловий фонд для прийому туристів – наявність вільних трудових ресурсів для обслуговування туристів; традиційна гостинність господарів та доступна ціна за відпочинок; можливість надання комплексу додаткових послуг з екскурсій, риболовлі, збирання ягід і грибів, катання на конях тощо.

Узагальнюючи існуючу практику розробленої моделі геоекологічної концепції, виділяють декілька напрямків туристичних послуг: пізнавальний (ознайомлення з культурно-історичними, етнографічними, природними цінностями території); розважальний (рибальство, полювання, збір грибів, ягід, лікарських трав, катання на човнах, здійснення радіальних виходів в гори); оздоровчий (купання у водоймищах, заняття фізичною працею).

4. Запропоновано основні шляхи удосконалення геоекологічних концепцій для розвитку туризму. Поєднуючи інформацію про впливи різних видів туризму на навколишнє середовище, розроблено узагальнюючу схему, яка визначає для кожного з основних видів туризму конкретні шляхи мінімізації та усунення негативних впливів на основні компоненти довкілля. В контексті екологізації туристичної галузі також розроблено узагальнюючу схему екологізації сільського туризму, який повинен стати одним із найперспективніших напрямків на шляху до еколого-збалансованого розвитку туристичної галузі України

5. Обґрунтовано модель екологічної паспортизації, як невідомої складової геоecологічної концепції розвитку туризму в Карпатському регіоні. Сутність екологічної паспортизації туристичних територій та об'єктів полягає в необхідності інвентаризації основних джерел антропогенних впливів на навколишнє природне середовище, дотримання природоохоронних норм і правил у процесі природокористування, визначення ступеня використання ресурсів природного середовища і розробка на основі даних паспортизації дієвих природоохоронних заходів. Екологічні паспорти допомагають детально й диференційовано проаналізувати причини змін стану довкілля і визначити відповідальних за шкоду довкіллю та якість планів покращення ситуації. Геоecологічна концепція екологічної паспортизації туристичних об'єктів в нашій державі залишається лише в проектному стані. Жодна туристична територія не має чітко створеного екологічного паспорту, який би зміг відображати динаміку туристичних потоків у певному регіоні, рівні антропогенних туристичних навантажень на природні екосистеми, а також містити необхідні рекомендації та шляхи усунення екологічних проблем.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>